

Addendum op reikwijdte Verzamelwet hersteloperatie toeslagen

Inleiding

Het kabinet heeft besloten publieke schulden van ouders die gedupeerd zijn door de kinderopvangtoeslagaffaire en in aanmerking komen voor het forfaitaire bedrag kwijt te schelden. Voor ouders is snelle kwijtschelding belangrijk. Kwijtschelding vraagt een aanpassing van de wet. Dit wordt geregeld in het Wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen dat het Kabinet nog bij de Tweede Kamer zal indienen. Gezien het spoedeisend belang dat met kwijtschelding gemoeid is om voor de gedupeerden rust en zekerheid over hun schuldpositie te geven, kan niet gewacht worden tot het wetsvoorstel in werking is getreden. Om die reden is gemeenten gevraagd te anticiperen op de Wet hersteloperatie toeslagen.

Om gemeenten in staat te stellen te anticiperen op de wetgeving, is in afstemming met de betrokken ministeries op 23 juni jl. het beoogde reikwijdtedocument gepubliceerd. Ten tijde van het schrijven van het beoogde reikwijdtedocument was nog niet duidelijk in hoeverre zakelijke schulden onder de reikwijdte van de beoogde Wet hersteloperatie toeslagen zou vallen. Dit addendum geldt als aanvulling op het beoogde reikwijdtedocument.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en het ministerie van Financiën (Fin) hebben recentelijk de kaders omtrent het kwijtschelden van zakelijke schulden dermate ingevuld, dat ook gemeenten hierop kunnen anticiperen. Hierna wordt de beoogde reikwijdte ten aanzien van de zakelijke schulden beschreven.

De vorderingen die binnen de gegeven kaders worden kwijtgescholden, worden door het Rijk vergoed via de specifieke uitkeringen¹ die zijn opgesteld.

Kwijtschelden Bbz- en Tozo-leningen bedrijfskapitaal

Ten aanzien van de kwijtschelding van leningen bedrijfskapitaal op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) en de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandigen ondernemers (Tozo) is ervoor gekozen om aan te sluiten bij de regeling die door de staatssecretaris van Financiën wordt getroffen voor het betalen van (zakelijke) private leningen². Afwijkend beleid is lastig uitlegbaar ten opzichte van de gedupeerden die zich tot een bank hebben gericht in plaats van de gemeente.

Achterstallige betalingen op de maandelijkse aflossing

Achterstallige betalingen op de maandelijkse aflossing van een Bbz- of Tozo-lening bedrijfskapitaal die betrekking hebben op de periode van voor 1 januari 2021 én op 31 december 2020 openstonden, komen voor kwijtschelding in aanmerking.

De hoofdsom wordt niet kwijtgescholden. Hierbij gelden twee uitzonderingen:

1. De hoofdsom is opeisbaar op d.d. 1 januari 2021.
 - a. Indien de lening op grond van artikel 58, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet voor 1 januari 2021 is teruggevorderd (middels terugvorderingsbeschikking) en het bedrag op 31 december 2020 nog openstond, wordt het gehele openstaande bedrag kwijtgescholden.
2. De hardheidsclausule;
 - a. Net als bij private leningen³ wil de staatssecretaris van SZW de gemeenten hierbij wel de ruimte bieden om naar de individuele situatie van de gedupeerde ouder te kijken. Mocht de gemeente van oordeel zijn dat het in het individuele geval toch noodzakelijk is om de hoofdsom kwijt te schelden, dan zal hiervoor door middel van een hardheidsclausule ruimte worden geboden. Een beroep op de hardheidsclausule zal dus in uitzonderlijke gevallen leiden tot kwijtschelding van de hoofdsom en de renteverplichtingen.

1) De SPUK kwijtschelden van vorderingen in het SZW-domein is via deze link te raadplegen. De SPUK kwijtschelden van vorderingen in het belastingdomein is via deze link te raadplegen.

2) Zie Besluit betalen private schulden

3) Zie paragraaf 6 van het Besluit betalen private schulden (Stort. 2021,44723).

Als de achterstallige betaling of de hoofdsom als hierboven omschreven onder 1, op 31 december 2020 openstond en daarna is afgelost, wordt deze aflossing net als bij andere schulden gerestitueerd.⁴

Kwijtschelden zakelijke gemeentelijke belastingen

Ook zakelijke belastingschulden komen voor kwijtschelding in aanmerking, mits deze betrekking hebben op ondernemingsvormen met persoonlijke aansprakelijkheid. Ten aanzien van de zakelijke belastingschulden wordt één op één aangesloten bij de publieke schuldenaanpak. Dit betekent dat de schuld in aanmerking komt voor kwijtschelding, mits:

1. De schuld op 31 december 2020 openstond, dan wel materieel betrekking heeft op de periode van voor 1 januari 2021.
 - a. Dit betekent dat ook vorderingen die in 2021 worden geformaliseerd, maar materieel zien op de periode van voor 1 januari 2021 in aanmerking komen voor kwijtschelding.
2. De vordering niet is ontstaan door fraude, opzet, dan wel grove schuld.

De-minimis

Voor zowel kwijtschelding van de hoofdsom als het kwijtschelden van achterstallige betalingen geldt wel dat dit binnen de kaders van de staatssteunregels plaats moet vinden. De de-minimisverordening maakt het mogelijk om zakelijke publieke schulden kwijt te schelden tot maximaal € 200.000 per drie belastingjaren zonder dat er sprake is van staatssteun.

Zakelijke schulden kunnen niet ambtshalve worden kwijtgescholden, omdat er geen registratie is hoeveel staatssteun een onderneming heeft ontvangen.. De ouder of de toeslagpartner zal dus zelf moeten aangeven of er ruimte is voor de-minimissteun. Dit kan door het – voorafgaand aan de kwijtschelding - invullen van een de-minimisverklaring. Een voorbeeld van een de-minimis verklaring kunt u hier vinden.

4) Zie het beoogde reikwijdtedocument onder 2.5.